

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-6 ta' Lulju, 2012

Citazzjoni Numru. 116/2007

A B

-vs-

**C B, li b'nota tas-26 ta' Marzu 2007 daħlet kuratriċi tal-
konvenut D B**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentatat fit-13 ta' Marzu 2007 li permezz tiegħu l-attriċi ppremettiet:

1. Illi l-kontendenti żżewġu nhar it-30 ta' April, 1983;
2. Illi ż-żwieġ ta' bejn il-kontendenti tħassar irrevokabbilment minħabba l-komportament hażin lejn l-aspetti kollha tal-ħajja miżżewġa min-naħa tal-konvenut kemm fil-konfront tal-attriċi kif ukoll ta' binthom, u

minhabba abbandun da parti tal-istess konvenut tant li illum dan telaq lejn ir-Renju Unit.

3. Illi miż-żwieġ, twieldet tifla E li illum għanda l-eta' ta' wieħed u għoxrin (21) sena.

4. Illi l-attriċi għet awtorizzata mill-Qorti Ċivili (Sezzjoni Tal-Familja) (Digriet Nru: _____ *omissis*), liema terminu għe estiż sussegwentement, ħalli l-attriċi tipproċedi fil-kontenzjuż;

Għaldaqstant l-attriċi qegħda għar-raġunijiet hawn fuq premessi titlob li dina l-Onorabbli Qorti jogħġobha:

1) Tippronunza s-separazzjoni personali ta' bejn il-kontendenti;

2) Tikkundanna lill-konvenut iħallas manteniment adegwat għaliha;

3) Tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti bejn il-kontendenti, tillikwida l-istess komunjoni, taqsamha f'żewġ porzjonijiet applikando kontra l-konvenut is-sanzjonijiet kontemplati fil-liġi, u tassenja waħda lill-attriċi u l-oħra lill-istess konvenut, bin-nomina okkorrendo ta' Perit biex jagħmel l-imsemmija likwidazzjoni u jipproponi pjan ta' qasma, u okkorrendo ta' Nutar Pubbliku biex jirċievi l-att opportun, u kuratur biex jirrappreżenta l-eventwali kontumaċi fuq l-istess att;

4) Tikkundanna lill-konvenut ħalli jikkonsenja lill-attriċi fi żmien qasir u perentorju li jiġi lillu prefiss l-oġġetti kollha parafernali nkluzi flus, u fin-nuqqas jiġi kkundannat iħallas lill-attriċi l-valur tagħhom kif jiġi likwidat okkorrendo permezz ta' perit nominand;

5) Tordna l-iżgumbrament tal-konvenut mid-dar matrimonjali, u ċjoe' mill-fond bin-numru _____ *omissis*;

6) Tagħti dritt t'abitazzjoni lill-attriċi fuq il-fond matrimonjali, u ċjoe' l-fond bin-numru _____ *omissis*;

7) Tapplika l-Artikolu 48 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta *stante* huwa l-konvenut li huwa unikament ħati tal-firda ta' bejn il-kontendenti u għalhekk għandhom jiġu applikati l-effetti kollha tal-imsemmi artikolu fil-konfront tal-istess konvenut;

8) Tikkundanna lill-konvenut iħallas l-ispejjeż kollha tal-proċeduri odjerni *stante* illi l-attriċi m'għandha tbatlha l-ebda forma ta' spejjeż *stante* illi l-firda ma kinitx it-tort tagħha iżda tort unikament tal-konvenut.

9) Tordna li l-attriċi tirriverti għall-kunjom xubitha, u ċjoe' 'Grech'.

Bl-ispejjeż kollha kontra l-konvenut u l-istess konvenut minn issa ngunt in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-attriċi u l-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fid-9 ta' Ottubru 2007, li permezz tagħha l-konvenuta *nomine* C B eċċepiet bir-rispett:

1. Illi l-konvenut jaqbel ma' l-ewwel talba attriċi.
2. Illi t-tieni talba attriċi għanda tiġi miċħuda *stante* li D B ma hu ngaġġat fl-ebda impjieg preżentament u ma għandu l-ebda introjtu ieħor, u *in oltre* l-konvenuta tista' u kapaci taħdem.
3. Illi t-tielet talba attriċi għandha tintlaqa' madankollu l-ebda sanzjonijiet ma għandhom jiġu kontemplati kontra l-konvenut *stante* illi huwa ma jaħtix għas-separazzjoni.
4. Illi r-raba' talba attriċi għandha tiġi miċħuda peress illi l-konvenut m'għandu l-ebda beni parafernali fil-pusses tiegħu li jappartjenu lill-konvenuta.

5. Illi l-ħames u s-sitt talba għandhom jiġu miċħuda peress li ma hemmx raġuni għall-akkoljiment tagħhom.

6. Illi s-seba' talba għandha tiġi miċħuda bl-ispejjeż *stante* illi l-konvenut ma jaħti xejn għall-firda.

7. Illi t-tmien talba għandha tiġi miċħuda *stante* illi kienet proprju l-attriċi li kienet u għadha l-kawża tas-separazzjoni.

8. Illi l-konvenut ma joġġezzjonax għad-disa' talba attriċi.

Bl-ispejjeż kontra l-attriċi.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenuta nomine C B u l-lista tax-xhieda.

Rat l-affidavits preżentati mill-partijiet fosthom tal-istess partijiet.

Rat id-digriet tagħha tas-16 ta' Novembru 2007 li permezz tiegħu nnominat lill-Avukat Dottoressa Anne Marie Bisazza bħala Perit Legali, u rat il-verbali tas-seduti miżmuma quddiemha;

Rat ir-rapport tal-Perit Legali msemmija maħluf debitament fil-5 ta' Frar 2010;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet;

Rat id-digriet tad-9 ta' Marzu 2012 li permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi kif ġja' ngħad l-attriċi qed titlob is-separazzjoni minn ma' żewġha l-konvenut kemm minħabba 'komportament ħażin lejn l-aspetti kollha tal-ħajja miżżewġa min-naħa tal-konvenut kemm fil-konfront tagħha u ta' binthom, kif ukoll

minhabba abbandun da parti tiegħu, tant wasal biex telaq lejn ir-Renju Unit, u mhux anqas minhabba inkomptibbiltà ta' karattru. Għalkemm il-partijiet jaqblu li għandhom jisseparaw, huma iżda jwaħħlu f'xulxin għal dan. Il-kawża kienet kontestata ħafna u l-Qorti setgħet tara li l-partijiet irrispondew lil xulxin diversi drabi dwar l-allegazzjonijiet li għamlu fil-konfront ta' xulxin. Hawnhekk għandu jingħad li t-tifla li kellhom il-partijiet miż-żwieġ hija maġġorenni u allura l-Qorti m'għandhiex deċiżjonijiet x'tiegħu fir-rigward. Il-konvenut kif ingħad, iwaħħal fl-attriċi għat-tifrik taż-żwieġ.

PROVI

1. Provi u konsiderazzjonijiet:

i) Responsabbilità għas-Separazzjoni

- **Provi Attriċi:**

a) **Żewġ affidavits tal-attriċi**

Illi l-attriċi pprezentat l-ewwel affidavit tagħha (Fol. 44-62 tal-proċess) fit-12 ta' Marzu 2008, u l-ieħor addizzjonali (Fol.98-119) fit-13 ta' Marzu 2009.

Illi fl-ewwel affidavit tagħha, l-attriċi pproduċiet dikjarazzjoni kronoloġika dwar il-bidu, l-iżvilupp u l-prosegwiment tar-relazzjoni tagħha mal-konvenut. L-attriċi xehdet li huma żżewġu wara sentejn għerusija. Għall-ewwel kienu jgħixu għand ommu iżda wara tlett xhur marru jgħixu l-Isla f'post tal-kera. Hija tispjega kif fil-bidu s-sitwazzjoni ta' bejniethom ma kinitx ħażina iżda kienet tiddejjaq ħafna peress li mill-bidu l-konvenut kien donnu jpoġġi lil ommu l-ewwel u qabel kollox. L-attriċi xehdet li wara x-xogħol, minflok jiġi d-dar għandha, huwa kien imur dritt għand ommu u jqatta' żmien hemm.

Illi l-attriċi xehdet li hija kienet taħdem b'żewġ shifts ma' l-_____ (omissis) iżda waqfet wara ftit li kienet tqila. Tispjega li s-sitwazzjoni nqalbet għall-agħar bejniethom meta darba rat lil żewġha barra l-post fejn tax-

xogħol tagħha kienu qed jiċcelebraw it-tluq tagħha mix-xogħol sabiex jara x'kienet qed tagħmel. Tul it-tqala, l-attriċi tispjega li għalkemm il-konvenut kien iwassalha għand il-gynae, huwa qatt ma daħal magħha għand it-tabib u qatt ma ħa nteress f'x'kien qed jiġri. It-tifla E twieldet fis-6 ta' Meju 1986 u wara xahrejn mit-twelid tagħha, l-attriċi kellha xi tgħid ma' omm il-konvenut li kienet insinwat li l-konvenut kien qed jaħseb li t-tifla fil-fatt ma kienitx tiegħu.

Illi l-attriċi tispjega kif matul iż-żwieġ il-konvenut kien iżomm idejh fejn jidhlu l-flus. Hija tgħid li mill-paga tiegħu l-konvenut kien itiha biss erbgħin lira Maltin (Lm40) fix-xahar u dawn ma' kienux iservu għal ħajja ta' kuljum. L-attriċi xehdet li għalkemm kienet tgħidlu b'dan, u għalkemm kien jippretendi li mill-flus li jtiha hija kellha wkoll tixtri l-aħjar ikel għalih, il-konvenut kien jgħidilha 'ara kif tagħmel sabiex iservuk'. L-attriċi tispjega li kemm-il darba hija kellha titlob lil ommha sabiex tgħinha tkampa u tgħid li ma kienx għaliha kont immut bil-guħ. Tgħid ukoll li kellha taħsel il-ħwejjeġ b'idejha għal ħames snin sħaħ peress li l-konvenut irrifjuta li jixtri washing machine ġdida meta din waqfet taħdem, u dan għaliex l-konvenut kien jemmen li l-washing machine kienet kissritha l-attriċi. L-attriċi tgħid li minħabba li l-konvenut kien xħiħ magħha hija ma setgħetx żzomm ruħha: l-anqas stajt naqta' xagħri u nixtri ħwejjeġ. Tgħid ukoll li l-paga li kien itiha l-konvenut kull xahar għoliet b'ħames liri meta omm il-konvenut kienet tagħtu l-permess biex jagħmel dan. L-attriċi tispjega ukoll li l-konvenut kien jesiġi li l-attriċi tagħti rendikont ta' kulma kienet tixtri u kellha saħansitra turih l-irċevuti. L-attriċi xehdet li ommha kienet tixtrilha l-affarijiet għat-tifla E peress li hija qatt ma kellha biżżejjed flus sabiex tagħmel dan.

Illi l-attriċi tgħid ukoll li meta l-konvenut ma kienx isib l-ikel jew isib x'imkien mhux immnaddaf kien jgħajjat miegħi u jkisser l-affarijiet li kien ikun hemm fuq il-mejda. Hija ssemmi wkoll inċident fejn il-konvenut kien refa' idejh fuqha; hija xehdet li fis-sena 2002 huma kellhom xi jgħidu, dejjem minħabba ommu, u "l-konvenut kien imbuttani u ħabbattli dari mal-pum tal-bieb. Niftakar li

kienet qabdidtni sogħla kbira u kont farrakt kustilja. Dan kien l-ewwel u l-aħħar darba li refa' jdejh fuqi. Għal dan D ma kienx skuża ruħu miegħi iżda kelli niskuża ruħi jiena għaliex qal li offendejt lil ommu waqt li ma kienx minnu."

Illi l-attriċi xehdet li dejjem kienet issir taf x'qed jigri vis-à-vis l-applikazzjonijiet għal housing tagħhom, wara li l-konvenut kien diġa' jkun ħa d-deċiżjonijiet waħdu.

Illi l-attriċi tispjega li l-konvenut, minbarra x-xogħol tiegħu ta' impressed mal-Gvern beda jaħdem part-time f'confectionary Bormla. Wara li dan il-ħanut għalaq hija tgħid li l-konvenut beda jaħdem ir-ravjul mid-dar sabiex ibiegħhom lil terzi. Hija tgħid li minkejja li kienet tgħinu ħafna f'dan ix-xogħol, il-konvenut qatt ma kien jagħtiha paga ta' aktar minn Lm55 fix-xahar. L-attriċi tispjega wkoll, fid-dettall, li fis-sena 1995 huma fetħu confectionery u wżaw ħanut li kienu xtraw flimkien. Hija tgħid li hija kienet tagħmel ix-xogħol kollu tar-ravjul u l-konvenut kien jgħina biss fil-għaxija peress li kien għad kellu x-xogħol mal-Gvern. Tgħid ukoll li kien hemm perjodu fejn il-ġenituri tagħha kienu ukoll jgħinu fil-ħanut, iżda l-konvenut kien iżomm il-qliegħ li kienu jagħmlu fuq ir-ravjul, pastizzi u affarijiet tal-friża u lilha kien jhallilha biss il-qliegħ fuq il-bqija tal-prodotti. Fis-sena 1997 l-attriċi tgħid li ddeċidejna illi niefqu naħdmu bħala ħanut għax jiena ma stajtx inkompli naħdem f'dawk il-kundizzjonijiet u ddeċidejna li nbiegħu bl-imnut.

Illi l-konvenut kien spiċċa jaħdem bħala Impressed u beda jaħdem fil-Health Division iżda wara ftit telaq għal kollox mix-xogħol peress li huwa ma kienx kuntent. L-attriċi tgħid li anke meta bdew jaħdmu bħala wholesalers, xorta waħda kien il-konvenut li kellu l-kontroll tal-flus bir-riżultat li hija ma kellha l-ebda paga. F'dan l-isfond l-attriċi tispjega kif għalkemm biex nixtri affarijiet għad-dar kont nitolbu l-flus u hu ma kienx itini aktar minn għaxar liri, il-konvenut ried jixtri garaxx (fis-sena 1998) sabiex ikollu fejn idaħħal dgħajsa li kien xtara. Kien fuq dan il-garaxx li l-konvenut bena d-dar matrimonjali.

Illi l-attrici mbagħad tispjega diversi nċidenti ta' disgwid bejn il-kontendenti fejn kompliet turi l-importanza li kien jagħti l-konvenut għall-opinjoni / parir ta' ommu, kif ukoll il-fatt li hija dejjem tħalliet nieqsa mill-flus u għalhekk kellha tirrikorri għand ommha sabiex tgħinha.

Illi l-attrici xehdet li fit-2005 huma bdew ibiegħu d-detergents iżda dan ingħalaq fl-aħħar tat-2005 għax riedni nħallas kollox jien. L-attrici tgħid ukoll li fit-2005 il-konvenut kien beda jaħdem part-time ma' _____ (omissis) u wara beda jaħdem full-time mal-_____ (omissis). Tgħid li fis-sena 2006, il-konvenut kien bagħatilha ittra legali sabiex hija tneħħi l-qattus tat-tifla mid-dar matrimonjali u tgħid ukoll li f'dak iż-żmien hija marret tkellem lill-Aġenzija Appoġġ minħabba l-fatt li l-konvenut ma kienx qed itini flus u sal-lum huwa qatt ma tani flus. L-attrici kkonkludiet dan l-ewwel affidavit tagħha billi tgħid li f'Dicembru 2006, il-konvenut telaq mid-dar għal kollox u mar jgħix l-_____ (omissis) ġewwa _____ (omissis) u qed joqgħod għand waħda jisimha _____ (omissis) li x'aktarx għandu relazzjoni magħha u għadu hemm sal-lum.

Illi fit-tieni affidavit tagħha, l-attrici tagħmel referenza għad-dokument minn Dok.1 sa Dok.22 annessi ma' l-istess affidavit, li juru d-dhul li kellu l-konvenut mix-xogħol tiegħu bħala impressed driver mal-Gvern mis-sena 1986 sas-sena 1993. L-attrici tgħid li huwa dam f'dan ix-xogħol sa nofs is-sena 1996 fejn wara ġie jopera l-ħanut tal-_____ (omissis) ġewwa _____ (omissis) li kienu fetħu flimkien fis-sena 1995. L-attrici tgħid ukoll li hekk kif il-konvenut ġie jaħdem full-time fil-_____ (omissis) lili neħħieli l-bolol li jiena kont qed inħallas u għamel kollox fuqu barra l-permess tal-imsemmi ħanut. L-attrici tikkonkludi dan l-affidavit ulterjuri tagħha billi tgħid li hija qatt ma ħadet xejn mid-dhul ta' żewġha – la mill-impjieġ li kellu u l-anqas mid-dhul tal-_____ (omissis). Hija tgħid: “Żewġi biex inkampa b'tifla u għall-ħajja kiena jagħtini biss is-sommha tal-ekwivalenti ta' madwar mitt Ewro (€100) fix-xahar.”

b. Affidavit ta' F (Fol. 63-64 tal-process)

Illi din ix-xhud, li tigi omm l-attriċi, tispjega kif A kellha twaqqaf l-impjieġ li kellha mal-_____ (omissis) meta ħarġet tqila bit-tifla E. F tistqarr li l-problemi bejn bintha u l-konvenut bdew fi żmien tat-tqala u tgħid li hija kellha toħroġ xi flus personali tagħha u tagħtihom lil bintha peress li l-konvenut kien jirrifjuta li jtiha flus. Tispjega wkoll li wara t-tqala niftakar li kien hemm xi drabi meta hi kellha bżonn urġenti tmur għand it-tabib u fil-fatt kont noħroġ xi flus jiena wkoll għal dan il-għan. Il-konvenut mhux dejjem roddhomlha lura.

Illi omm l-attriċi kkonfermat il-fatt li l-koppja kellha ndħil żejjed minn omm il-konvenut u kkonfermat li huwa dejjem kien jipproteġi lil ommu u qatt ma qabeż għat-tifla tiegħi meta ommu kien ikollha xi tgħid magħha. Naf li ommu kienet tikkmandah f'kollox u hu kien jagħmel dak li jgħidilha hi u hi għalih kienet tigi l-ewwel u qabel kollox.

Illi omm l-attriċi kkonfermat li fis-sena 1995, hija kienet marret tgħin il-kontendenti jagħmlu r-ravjul ġewwa l-confectionery u tgħid li l-konvenut kien wiegħdha Lm60 fil-ġimgħa. Hija tgħid li minkejja li damet hemm sakemm il-ħanut għalaq, il-konvenut kien taha Lm60 fil-ġimgħa darbtejn jew tlieta biss, imbagħad waqaf. Hija tgħid ukoll li fiż-żmien li kienet tgħinhom, hija rat ħafna ġlied bejniethom u tgħid li l-konvenut kien jgħajjarha li ma kienitx taf tagħmel xejn u jgħajjarha maħmuġa wkoll u li kellha l-ponot ġo wiċċha. Tkompli tgħid li "qatt ma rajt lil D jagħti xi flus lil A, anzi kienet A li kienet tagħmillu rendikont tal-bejgħ u ittihom kollha lilu."

Illi Fxehdet li hija kienet tat Lm600 lil A mill-flus li kienet gemmatilha f'isimha meta kienet żgħira.

b) Provi tal-konvenut:-

Affidavit tal-konvenut:

Illi l-konvenut ipprezenta l-affidavit tieghu fis-17 ta' Novembru 2008 (Fol.89-92 tal-Process).

Illi l-konvenut jispjega kif għall-bidu iż-żwieġ kien wieħed hieni, iżda jgħid li l-problemi ta' bejniethom bdew meta martu bdiet taħdem mal-kumpannija _____ (omissis). Huwa jgħid li waħda mill-problemi kien il-fatt li hija dejjem kienet tgħidlu li "she never had any money left from her wages that she had spent it all. This was because her mother and her sister told my wife not to let me live off her back." Hu jgħid li meta staqsa l-parir ta' ommu dwar dan ommu qaltli li l-attriċi kienet qaltilha li ommha u oħtha kienu qalulha biex ma tħallix lill-konvenut jgħix minn fuq darha. Il-konvenut jispjega kif kienu argumentaw dwar dan għal jiem sħaħ, iżda martu dejjem webbet rasha dwar dan minkejja l-fatt li kien jipprova jispjegalha li huwa riedha tkun kuntenta.

Illi l-konvenut jispjega li t-tqala tal-attriċi kienet waħda diffiċli ħafna peress li kien hemm xi problemi bit-tarbija: "... the problems got so bad that she had to go and live with her mother because at three months pregnant she needed help to use the bathroom because the baby was not in its normal position." Huwa jgħid li wara xi jiem li martu marret għand ommha, huwa kellu xi jgħid ma' ommha peress li skopra li l-kunjata kienet tixtri s-sigaretti lill-attriċi minn wara daru, u di piu' skopra li l-kunjata kienet tipprova tgħatti dan il-fatt u tikkonvincih li l-attriċi ma tpejjipx. Il-konvenut jgħid: "On the same day that my daughter was born I quit smoking so I would have more money for the family but my wife would not hear of it."

Illi l-konvenut xehed li martu waqfet taħdem sabiex tiegħu tnebbi it-tarbija tagħhom u jgħid ukoll li "things started to change for the better between us now that we had our daughter". Jispjega wkoll li peress li xtaqu jixtru garaxx sabiex jikkwistaw karozza għda "money had to be tightened up as much as possible and from what I earned from my driving job I gave her £75. It wasn't working as well as I wished it would so I had to do part time work so that we could cope, I used to pay all the bills from what money I had left in my pocket."

Illi rigward l-inċident tal-washing machine li semmiet l-attriċi fl-affidavit tagħha, il-konvenut jispjega kif seħħ l-

argument (Vide Fol.90 tal-proċess) u jgħid li huwa kien qal lil martu li hija kellha titfi l-washing machine qabel ma ħarġet il-mutur. Jgħid “at this time we couldn’t afford to buy another washing machine, so we were without a machine for some time and she used to wash the clothes at her mother house.” Rigward il-fatt li huwa kien jikkontrolla l-flus, huwa jgħid “I had to control the money that I gave her to live on because she also liked to gamble a lot on the lottery, as well as the money she used to waste on smoking.”

Illi l-konvenut jispjega li meta t-tifla tagħhom kellha ħames snin hu u l-attriċi bdew business tal-catering li mar tajjeb ħafna. Huwa jidhrol fid-dettal (vide fol. 90 tal-process) kif issellfu mill-banek u bdew jixtru l-apparat u anke jgħid kif il-kunjati tiegħu ġew jgħinuh fil-business. Huwa jgħid kif “from this business we had enough money to pay off the loan and after a few years again with my wife’s consent we took out another loan and this time bought a garage big enough to build a house on top.”

Illi fl-affidavit tiegħu, il-konvenut jagħti x’jifhem li martu ma tantx kienet tingwalaha ma’ ommu peress li meta t-tifla kellha ċirka għaxar snin, l-attriċi ma riditx tkompli żżur lil ommu – dan minkejja li huwa xorta kien jara lill-kunjati darba kull ġimagħtejn. Jispjega wkoll kif anke t-tifla bdiet tibred minn nannieta paterna u kif huwa ma setax jifhem għalfejn.

Illi l-konvenut jgħid li martu ma kienitx turi interess fid-dar li kienu qed jibnu u jgħid li huma kienu nefqu l-flus sabiex jixtru l-għamara għal post. Jgħid wkoll li wara li kien nefaqlif lira Maltin fuq bar-coding machine għall-ħanut, “I heard from my wife ... that she does not want to continue with this business, this is where she started to ask me to change the business to a toiletry and detergent shop, so I agreed to close down the business and open the shop.” Il-konvenut jgħid li f’dan iż-żmien huwa kellu xogħol part-time ma’ _____ (omissis) bħala taxi driver. Fir-rigward il-kwistjoni tal-flus, il-konvenut jispjega kif martu kienet iffirmat għall-istock mingħajr ma ħallset għalihom “and she expected me to pay for them out of my wages

which were very low and she wanted to keep the profits she earned from the shop for herself whilst I replaced the stocks.”

Illi l-konvenut ikompli biex jgħid li fid-dar matrimonjali huma kellhom qattusa u seba' gageġ bil-hamsters, liema annimali kienu jappartjenu lil binthom. Jgħid li huwa ma felaħx ir-riħa tal-hamsters u l-fatt li l-qattus kien iħalli l-pil tiegħu kullimkien. Jgħid hekk: "... the new house was in a terrible mess. I decided to go see my lawyer and ask him if I had the right to get the cat we had out of the house, for hygienic reasons because my wife did not clean the house, and I could no longer live under these conditions. After this took place my wife to one direction, to separate from me.” Il-konvenut jispjega li l-ewwel martu kienet dejjem tuża l-frazi “I don't give her enough money” u wara li pprova l-counselling u kien taha nofs il-flus li kien hemm il-bank dak iż-żmien, hija bdiet tgħid “the real problem is your mother”. Il-konvenut (vide Fol 92 tal-proċess) jkompli jispjega kif huwa pprova jsalva ż-żwieġ tiegħu għal sena sħiħa u jgħid kif kien qal lill-counsellor li “I even offered to give her half the money we had in the bank to keep the marriage alive.” Il-konvenut jikkonkludi l-affidavit tiegħu billi jgħid li għalkemm fiż-żwieġ huwa kien jagħtiha Lm130 fil-ġimgħa, l-attriċi ma kienitx issajjar jew taħsillu l-ħwejjeg.

TORT

*Illi kif ġja' ngħad il-partijiet iwaħħlu f'xulxin għat-tifrik taż-żwieġ; l-attriċi fl-affidavit tagħha tgħid li l-konvenut ġieli uża vjolenza fuqha; il-konvenut jiċċad dan u jgħid li huwa telaq mid-dar għaliex l-attriċi hija traskurata ħafna u ma setax jissaporti aktar il-ħmieġ, ġrieden u qtates fid-dar. Il-Qorti min-naħa tagħha jidhrilha li ż-żewġ partijiet spicċaw jgħixu f' *sistema costante di vessazione e di disprezzo, di oltraggio e di umiliazioni che rendono almeno inopportabile l'abitazione e la vita comune.* (“**Caterina Agius vs Benedict Agius**” – Prim' Awla – 13 ta' Ġunju 1967), għalkemm l-atteġġjament tal-konvenut li qabad u telaq mid-dar anzi siefer biex jeħles mill-problemi ma jistax ma jkunx kundannat. Kwindi f'dan l-aspett l-akbar tort huwa tiegħu iżda dan mhux esklussivament, u kif*

sewwa rrimarkat il-Perit Legali, li wieħed semplicement jindika komportament negattiv fl-att promotur, ma hux biżżejjed għaliex dan mhux kawżali għal separazzjoni. Ma hemmx dubju pero' illi tirriżulta inkompatibbiltà ta' karattru u sa ċertu punt abbandun tad-dar konjugali.

MANTENIMENT

Illi għandu jingħad illi kuntrarjament għal dak illi jigri f'dawn il-kawżi, l-attriċi ma preżentat ebda rikors biex titlob manteniment '*pendente lite*' għalkemm għamlet din it-talba fir-rikors promotur. Dan wassal lill-Perit Legali biex tasal għall-konklużjoni li effettivament hija ma kellha ebda bżonn ta' manteniment, argument li naturalment rikeb fuqu l-konvenut fin-nota ta' sottomissjonijiet tiegħu. *Oltre* dan huwa qed jgħid ukoll li m'għandux impjeg u allura ma jistax imantni lill-attriċi.

Illi ma jistax jingħad li l-fatt li l-attriċi ma preżentat ebda talba biex tiġi akkordata manteniment matul il-kors tal-kawża, m'għandux is-saħħa loġika tiegħu; fuq kollox il-kawża ġiet intavolata fl-2007; peress ukoll li l-konvenut dak iż-żmien ma kienx Malta hu probabbli li l-attriċi fittxet u sabet xi xogħol. L-argument li hija tista taħdem daqs il-konvenut sa ċertu punt huwa minnu anke jekk wieħed għandu jgħid li nisa tal-eta' tal-attriċi (li twieldet fl-1963) ma tantx kienu jiġu m'hejjija għad-dinja tax-xogħol, iżda pjuttost biex jieħdu ħsieb il-familja.

Illi l-Qorti mill-banda l-oħra ma jidhriliex li l-attriċi naqset b'mod u manjiera li għandha tiddekadi mid-dritt tagħha msemmi, u għalhekk fis-sitwazzjoni odjerna se tordna l-ħlas ta' manteniment nominali peress li ma jidhirx li l-konvenut bħalissa għandu impjeg.

PROPRJETA'

Beni immobbli;

Illi a fol 364 *et sequitur* ġew ippreżentati rapporti tal-A.I.C. Buontempo għall-attriċi u Estate Agent għall-konvenut, illi stmaw il-proprjetajiet formanti parti mill-komunjoni tal-

akkwisti bejn il-kontendenti. Il-Qorti jidhrilha li għandha tadotta, għal ragunijiet ovvji, il-valutazzjonijiet tal-Perit *ex parte* preżentati mill-attriċi. Għalkemm aġent immobiljari jaf il-prezzijiet fis-suq, il-Qorti tqis aktar affidabbli valutazzjonijiet ta' persuna professjonali.

Illi l-proprjetajiet jinkludu:

Fond – _____ (omissis); li kien il-fond matrimonjali u għadha tgħix fih l-attriċi, stmat tmienja u sittin elf Ewro (€86,000);

Garaxx – _____ (omissis) stmat mija u għaxart elef Ewro (€110,000) bħalissa mgħaqqad mal-fond fuq imsemmi;

Fond – _____ (omissis), stmat ħamsin elf Ewro (€50,000);

Garaxx – _____ (omissis), stmat tmienja u ħamsin elf u ħames mitt Ewro (€58,500).

Illi l-Qorti ma taqblix li dawn għandhom jinbiegħu bis-subasta la darba tista ssir qasma, purke' bl-ekwiparazzjoni għaliex se tassenja l-ewwel u t-tielet fond lill-attriċi u t-tnejn l-oħra lill-konvenut.

Beni mobbli;

Illi l-partijiet għandhom xi kontijiet bankarji li billi huma ta' entita' modesta se jiġu maqsuma bil-mod sugġerit tajjeb ħafna mill-Perit Legali, billi kull parti żżomm il-kont intestat f'isimha.

Illi hemm imbagħad 240 sehem fil-Global Capital u 13,977 sehem f'bonds tal-Gvern bir-rata ta' 6.35%, it-tnejn f'isem il-konvenut – dawn tal-aħħar jimmaturaw fl-2018. Il-Qorti se tħalli dawn l-assi in komunjoni bil-fakolta' lill-partijiet jitolbu l-bejgħ tagħhom meta jixtiequ u r-rikavat jinqasam fi kwoti ndaqs.

Illi rigward mobbli li jinsabu fid-dar matrimonjali u fil-ħanut. Il-Qorti biex tevita vertenzi oħra li se tordna li jekk dawn għandhom jinqasmod b'mod li kull parti jkollha l-istess valur. L-attriċi għandha żżomm l-oġġetti ndikati fid-dokument MH7 li huma beni parafernali tagħha – dan il-fatt ma ġiex kontestat.

DEĊIŻJONI

Il-Qorti għal dawn il-motivi qed tiddeċiedi l-kawża billi fir-rigward tat-talba attriċi:

- 1. Tippronunzja s-separazzjoni bejn il-kontendenti minħabba nkompatibbiltà ta' karattru u tawtorizzahom jgħixu separatament;**
- 2. Tilqa' t-tieni talba u tordna lill-konvenut iħallas manteniment nominali ta' għoxrin Ewro (€20) fix-xahar;**
- 3. Tiddikjara x-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti u tillikiwidaha billi tassinja lill-attriċi l-proprjeta' bin-numru _____ (omissis), kif ukoll dik ta' _____ (omissis), filwaqt li tassinja lill-konvenut il-fond, 2, Triq il-Misqa, Żabbar u dak numru _____ (omissis), b'dan li l-istess konvenut iħallas lill-attriċi bħala ekwiparazzjoni s-somma ta' ħdax-il elf, mitejn u ħamsin Ewro (€11,250) għal darba waħda biss. Il-Qorti tordna li l-ishma mal-Global Capital u stocks tal-Gvern bi 6.35% (li jagħlqu 2018) jibqgħu in komuni bejn il-partijiet, iżda tawtorizzahom jitolbu l-bejgħ tagħhom x'hin jixtiequ, u r-rikavat jinqasam indaqs. Il-kontijiet bankarji f'isem il-kontendenti jiġu assenjati lil dik il-parti li jkun l-intestatarju ta' dak il-kont; il-mobbli fid-dar konjugali u l-ħanut għandhom jinqasmod b'mod li l-partijiet ikollhom nofs il-valur u għal dan l-iskop qed jiġi nominat Vincent Ciliberti biex jagħmel l-istimi neċessarji f'każ li l-partijiet ma jaqblux bejniethom u kull parti tiegħu sehemha *tramite* sortegġ; l-attriċi għandha żżomm l-oġġetti ndikati fid-Dokument MH7 fuq imsemmi għar-raġunijiet ġja' msemmija; taħtar lin-Nutar Dottor Myriam Spiteri Debono biex tippublika l-att relattiv u l-Avukat Dottor Joe Mifsud bħala kuratur**

tal-eventwali kontumaċji; il-kuntratt għandu jiġi pubblikat f'data li tiġi ffissata mill-Qorti fuq talba tal-istess Nutar jew xi hadd mill-partijiet u l-ispejjeż tal-kuntratt għandhom jiġihallu mill-partijiet f'ishma ndaqs. F'każ li l-konvenut ma jhallasx l-ekwiparazzjoni fuq il-kuntratt in-Nutar li tippubblika l-att hija awtorizzata li tiskrivi ipoteka speċjali fuq il-fond _____ (omissis) biex jiġi assikurat il-ħlas relattiv.

4. Tastjeni milli tiegħu konjizzjoni tar-raba' talba billi ma hemmx lokha in vista ta' dak għa' deċiż;

5. Tastjeni milli tiegħu konjizzjoni tal-ħames talba għall-istess raġuni;

6. Tastjeni milli tiegħu konjizzjoni tas-sitt talba wkoll għall-istess raġuni;

7. Billi mhux suffiċjentement pruvat għall-fini tal-Artikolu in kwistjoni tiċhad is-seba' talba ħlief li l-konvenut ma jistax jiret lill-attriċi;

8. Rigward it-tmien talba, l-ispejjeż tal-kawża jiġihallu terz mill-attriċi u żewġ terzi mill-konvenut.

9. Tastjeni milli tiegħu konjizzjoni tad-disa' talba *stante* li giet irtirata mill-attriċi;

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----